

ΠΛΑΤΩΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

*«Μέτρον κοιούται λόγων ἀκούειν
ὄλος δ βίος νοῦν ἔχουσιν».
Πλάτωνος Πολιτεία 460B*

ΕΤΟΣ ΙΔ' 1962

ΤΕΥΧΗ Α' ΚΑΙ Β'

27/28

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΙΔΕΡΗ
ΑΘΗΝΑΙ 1962

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

καί II τῶν περιοδικῶν, δελτίων καί ἐπιθεωρήσεων μέ ὑποδιαίρεσιν 1) λογοτεχνικά, 2) σύμμεικτα 3) ἐπιστημονικά (γενικά, Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, Ἱατρικῆς, ἀγρονομικά), 4) Ἀνθρωπογνωστικῶν Ἐπιστημῶν (θρησκευτικά, παιδαγωγικά, τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, νομικά, πολιτικά καί κοινωνικά, κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας, οικονομικά, Ἱστορικά καί φιλολογικά, λαογραφικά, σύμμεικτα, βιβλιογραφικά, φυσιολογικά, τουριστικά, Ἑλληνισμοῦ τοῦ ἐξωτερικοῦ, Φιλατελικά καί Ἀποκρύφων Ἐπιστημῶν).

Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, τῶν βιβλίων καί φυλλαδίων, τὸ ἀποσταλὲν ἡμῖν τμήμα τοῦ τόμου περιλαμβάνει τὸν κατάλογον τῶν βιβλίων ἀπὸ τῆς ὑποδιαίρεσως τῶν Ἀνθρωπολογικῶν Ἐπιστημῶν καί ἐξῆς, ἀριθ. 733—1808. Τῶν ἀποδελτιωμένων βιβλίων βλέπει τις καταχωριζόμενα τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως καί τὸν τίτλον τοῦ βιβλίου ἑλληνιστὶ καί γαλλιστὶ μετὰ τῶν βιβλιογραφικῶν ἐνδείξεων τούτου, πρὸς δὲ καί περίληψιν εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν τοῦ ἔργου εἰς τὰς κυρίας αὐτοῦ γραμμὰς.

Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν, τῶν περιοδικῶν, δελτίων καί ἐπιθεωρήσεων, τὸ ἀποσταλὲν ἡμῖν τμήμα τοῦ τόμου περιλαμβάνει τὸν κατάλογον τῶν περιοδικῶν ἀπὸ τῆς ὑποδιαίρεσως τῶν Ἀνθρωπολογικῶν Ἐπιστημῶν καί ἐξῆς, ἀριθ. 0123—0382. Τῶν ἀποδελτιωμένων περιοδικῶν εἶναι κατακεχωρισμένα ὅλα τὰ ἄρθρα (μετὰ μνείας συγγραφέως, τίτλου καί σελίδος), ἀναφερόμενα εἰς τὰ τεύχη ὀλοκλήρου τοῦ ἔτους, καθὼς ἐπίσης καί τὰ κατ' εἶδος περιεχόμενα τοῦ περιοδικοῦ ἐκάστου.

Εἰς τὰς σελίδας 607—663 τοῦ βιβλιογραφικοῦ δελτίου καταχωρίζεται ὁ ἀλφαβητικὸς πίναξ τῶν ὀνομάτων τῶν συγγραφέων τῶν βιβλιογραφουμένων ἐντύπων. Τὰ ὀνόματα ταῦτα ἀνέρχονται περίπου εἰς 8.500 καί δεικνύουν πόσον ἐργώδης, ἐπιμελῆς καί εὐσυνείδητος ἐργασία ἀπητήθη διὰ τὴν ἔκδοσιν εἰκῶν ἀκριβῆς τῆς ἐπιστημονικῆς καί λογοτεχνικῆς δραστηριότητος τοῦ τόπου μας κατὰ τὸ 1959, ἣτις καθίσταται γνωστὴ εἰς τὸ παγκόσμιον κοινὸν διὰ τῆς εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν δημοσιεύσεώς της. Ἀποτελεῖ τοῦτο ὄντως ὑπηρεσίαν ἐξαιρετικὴν πρὸς τὰ ἑλληνικά γράμματα, δι' ἣν τὸ Γαλλικὸν Ἰνστιτούτον Ἀθηνῶν δικαιούται τῆς εὐγνωμοσύνης μας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* *

Dr. Nikolaus Pant. Bochlogyros, *Der Wertbegriff in Kulturpsychologischer Sicht*, Druckschriften des Griechisch—Psychologischen Instituts Athen 1962, σχῆμα 8Μ, σελίδες 15. [Ν. Μποχλόγυρου, Ἡ ἔννοια τῆς ἀξίας ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ψυχολογίας τοῦ πολιτισμοῦ, ἐκδόσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ψυχολογικοῦ Ἰνστιτούτου, Ἀθῆναι 1962].

Ὁ κ. Μποχλόγυρος διὰ τῆς πραγματείας του αὐτῆς φέρεται συμπορευόμενος μετὰ τοῦ ἔσμου τῶν δηλίων ἐκείνων κολυμβητῶν, οἱ ὅποιοι διὰ τὴν ἀλίειαν τῶν φιλοσοφικῶν μαργαριτῶν ρίπτονται εἰς τὴν τρικυμιώδη θάλασσαν τῶν φιλοσοφικῶν ἀναζητήσεων παλαιότες πρὸς τὰ κύματα τῶν ἀφηρημένων ἐννοιῶν.

Εἶναι πολλάκις δαιδαλώδης ἡ σειρὰ καί ἡ πλοκὴ τῶν ἐννοιῶν τοῦ εἶδους τούτου, ὥστε καί ἡ διατύπωσίς των ἀκόμη εἰς τὴν γλῶσσάν μας νὰ παρουσιάσῃ δυσχερείας, ἴδια ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὄρων, ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου ἴσως καί ὁ συγγραφεὺς προετίμησε τὴν χρησιμοποίησιν τῆς γερμανικῆς γλώσσης πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν σκέψεων του.

Κύριον ἀντικείμενον τῆς μελέτης εἶναι ἡ ἔννοια τῆς πολιτιστικῆς ἀξίας. Ἔστι δὲ πολιτιστικὴ ἀξία ἡ ἀποκρυστάλλωσις τῶν περιεχομένων τῆς ζωῆς, τῶν βιωθέντων τοπι-

κῶς καὶ χρονικῶς ὑπὸ τῶν προγενεστέρων γενεῶν καὶ διὰ τῆς παραδόσεως περιελθόντων εἰς τὰς νεωτέρας μὲ ἀποχρώσεις ἐκάστοτε ἐννοιῶν καὶ σκοπῶν. Αὐτὴ ἡ ἐκάστοτε βιουμένη πολιτιστικὴ ἀξία, ὅτε μὲν καταφασκομένη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ὡς πνευματικὸν ὄν τείνει πρὸς μέθεξιν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς πνευματικότητός του, ὅτε δὲ ἀπορριπτομένη, δίδει σκοπὸν καὶ περιεχόμενον εἰς ἐκάστην ἐποχὴν.

Δεδομένου ὅτι ὁ ἀνθρώπος τείνει πρὸς κοινωνικὸν βίον καὶ πολιτισμὸν, ἡ πολιτιστικὴ ἀξία ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς συμπεριφορᾶς του.

Ἀντιμετωπίζων ὁ συγγραφεὺς τὸ ἐρώτημα ἐὰν ἡ ὑπότινος τόπου καὶ χρόνου βίωσις μιᾶς πολιτιστικῆς ἀξίας ἀποτελεῖ πραγματοποίησιν μιᾶς ἀξίας μονοθεματικῆς ἢ πολλῶν μονοθεματικῶν καὶ κατὰ ποῖον τρόπον καὶ ἀναλύων τὸ θέμα τοῦτο ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ πολιτιστικὴ ἀξία εἶναι πολυθεματικὴ τὸ εἶδος καὶ παρίσταται ὡς σύνολον ἀρμονικὸν ἢ δυσαρμονικὸν ἀναλόγως τῆς ἀντιμετωπιζομένης καταφάσεως ἢ ἀπορρίψεως.

Ἡ ἐσωτερικὴ ὑφὴ τῆς οἰονεὶ πολυθεματικῆς Συμφωνίας, οἷαν ἀποτελεῖ ἡ πολιτιστικὴ ἀξία, βιουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ποραμένει ἢ αὐτὴ ὑπὲρ τόπον καὶ χρόνον, ἀντικειμενικὴ καὶ μεταλαμπαδεύσιμος, ἀσχέτως ἂν αὐτὴ ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει δὲν τυγχάνῃ καταφάσεως.

Ὁ συγγραφεὺς διαστέλλει πέραιτέρω τὴν πολιτιστικὴν ἀπὸ τῆς μεταφυσικῆς ἀξίας. Ἡ μεταφυσικὴ ἀξία ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐκ τῶν προτέρων, ἥτις ζῆ αὐτόνομος καὶ ἀνεξάρτητος εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν πρωτοτύπων καὶ δὲν χρῆζει ἱστορικῆς πραγμάτωσεως, ἀντλεῖ δὲ τὴν δύναμίν της ἐκ τῆς ἀνεξαρτησίας της ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινον γίνεσθαι καὶ παρέρχεσθαι.

Ἀντιθέτως ἡ πολιτιστικὴ ἀξία ἀποτελεῖ ἐπιβεβαίωσιν τῆς προσπάθειας τοῦ ἀνθρώπου νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἰδέαν ἀνθρώπου τὴν ἐνυπάρχουσαν εἰς τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν τοῦ ἀνθρώπινου γίνεσθαι. Ἦτοι ἡ πολιτιστικὴ ἀξία εἶναι δημιούργημα τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῶ ἡ μεταφυσικὴ ἀξία εἶναι ἀρχὴ ἔξωθεν δοθεῖσα εἰς τὴν ἀνθρώπινην φύσιν.

Ὡς ἀξία γῆνη καὶ ὄχι ὑπερβατικὴ ἢ πολιτιστικὴ ἀξία, δημιουργουμένη ἐκ τῆς συναντήσεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ γενικοῦ καὶ ἀπολύτου πρὸς τὴν ἀξιολογικὴν προσφορὰν ἐνὸς τόπου καὶ χρόνου, ἐὰν φθάσῃ εἰς τὸ γενικόν, τὸ οἰκουμενικόν καὶ τὸ ἀπόλυτον, γίνεται περιεχόμενον ὀδηγητικὸν τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῶν ἀνθρώπων καὶ δύναται νὰ ἀναγκάσῃ μίαν ἐποχὴν καὶ ἓνα τόπον νὰ λάβουν θέσιν ἔναντι αὐτῆς θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς, ὅποτε ἔχομεν τὰς θετικὰς ἢ ἀρνητικὰς ὀδηγητικὰς ἀξίας.

Καὶ ἀφοῦ μὲν ὅμως δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰ μὴ ἡ ἀναγκαιότης ὅπως ἐν ἄτομον λάβῃ θέσιν ἔναντι τῶν καθιερωμένων ἀρχῶν τῆς ζωῆς εἴτε ἐγκρίνον εἴτε ἀπορρίπτον ταύτας, εἶναι φανερόν ὅτι ἡ πολιτιστικὴ ἀξία ἔχει παιδαγωγικὴν ἐννοιαν καὶ ἀποτελεῖ παράγοντα διὰ τὴν δημιουργίαν βιοθεωρίας καὶ κοσμοθεωρίας, μάλιστα δὲ ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα καὶ τὸ κέντρον τῆς βιο—καὶ κοσμοθεωρίας κάθε τόπου καὶ χρόνου καὶ ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν διὰ τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἐκάστοτε πολιτιστικῶν μορφῶν.

Εἰς τὴν πολιτιστικὴν ἀξίαν ἐγκρύπτεται ἡ δύναμις νὰ ἀποδεχθῇ τὰ περιεχόμενα τοῦ βίου ἐνὸς τόπου καὶ ἐποχῆς καὶ ἐφ' ὅσον ταῦτα διεκδικοῦν ἀντικειμενικὸν κύρος νὰ τὰ διαγράψῃ καὶ νὰ τὰ καθορίσῃ εἰς τὸ καθοριστικὸν σχηματικὸν πλαίσιον, ὅπερ αὕτη ἀποκτᾷ αἰρομένη ὑπὲρ τόπον καὶ χρόνον.

Ἡ παράδοσις τῆς πολιτιστικῆς ἀξίας δὲν εἶναι ἡ παράδοσις τῶν βιοματικῶν περιεχομένων, ἀλλὰ τῶν σχηματικῶν πλαισίων γενικοῦ κύρους, ὧν τὸ κύρος δύναται νὰ δεχθῇ ἢ νὰ ἀπορρίψῃ κάθε τόπος καὶ χρόνος, οὕτω δὲ διαμορφοῦται ἡ πορεία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ γίνεται λόγος περὶ ἀνθήσεως ἢ περὶ πτώσεως ἐνὸς πολιτισμοῦ.

Ἀκολουθῶς ὁ συγγραφεὺς ὀρίζει ὡς πνευματικὸν πολιτισμὸν (Kultur) τὰς ἐσωτερικὰς πνευματικὰς εἰσφορὰς μιᾶς ἐποχῆς, ὡς τεχνικὸν δὲ πολιτισμὸν (Zivilisation) τὰς αἰσθητοτέρας ἐκ τῶν τεχνικῶν.

Εἰς τὴν Ψυχολογίαν τοῦ Πολιτισμοῦ ὁμοῦς πνευματικὸς πολιτισμὸς εἶναι ἡ δύναμις ἐνὸς ὀρισμένου χώρου καὶ χρόνου νὰ ὑψωθῇ ὑπὲρ τὰ ἴδια τοπικὰ καὶ χρονικὰ

μέτρα και να αποκτήση κύρος απόλυτον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν πάροδον τῶν αἰώνων διαμορφωθείσων ἀξιών. Τεχνικὸς δὲ πολιτισμὸς ἢ πραγματοποίησις ἀξιών το- πικῶν καὶ χρονικῶν, ἦτοι ἀπλῶν κανόνων εἰς ἓνα τόπον καὶ χρόνον χωρὶς τὴν προώθη- σιν εἰς τὸ γενικὸν καὶ ἀπόλυτον πλαίσιον τῆς πολιτιστικῆς ἀξίας, τουτέστι χωρὶς νὰ ἰσχύῃ ὡς βιοτικὸν περιεχόμενον εἰς τὸ αἰωνίου ἀξίας σχηματικὸν πλαίσιον τῆς πολι- τιστικῆς ἀξίας.

Ἡ πολιτιστικὴ ἀξία ἔχει ὀδηγητικὸν χαρακτήρα ἀπεριορίστου διαρκείας καὶ δεσμεύει τὰς ἐπερχομένας γενεὰς νὰ τὴν ἀποδεχθῶν ἢ νὰ τὴν ἀπορρίψουν καθορί- ζουσα τὸ λειτουργικὸν πολιτιστικὸν ἔργον ἐνὸς τόπου καὶ χρόνου, ἦτοι τὸ εἶδος τοῦ βίου ὄχι ὡς περιεχόμενον, ἀλλ' ὡς λειτουργίαν, ἐν εἴδει ἀρχεγόνου πινὸς παιδαγωγι- κῆς. Ὅθεν αὕτη ἔχουσα δύναμιν ζωῆς κυβερνᾷ τὴν πορείαν τοῦ βίου θετικῶς ἢ ἀρνη- τικῶς καὶ παρῶθει εἰς ἓν «πρέπει» ἐναντι τῆς ἀνθρωπότητος.

Αὐτὸ τὸ πρέπει ὅμως δὲν ἀποτελεῖ καταναγκασμὸν, ἀλλὰ τὴν βάσιν τῆς ἐλευ- θέρας μεθέξεως, ἀνευ καταναγκασμοῦ. Ἡ δὲ μεθεξις ἔχει τὸν χαρακτήρα διαλόγου. Καὶ ἡ διαλογικὴ στιγμή δὲν εἶναι ἐπιφανειακὴ τις τεχνικὴ ἐνέργεια, ἀλλὰ βιωματικὴ. Κάθε δὲ τόπος καὶ χρόνος ζητεῖ νὰ βιώσῃ διαλογικῶς πᾶν ὅ,τι κέκτηται γενικὸν καὶ παγκόσμιον κύρος διὰ νὰ τὸ ἀποδεχθῆ ἢ νὰ τὸ ἀπορρίψῃ.

Ἐπομένως κατὰ τὸν συγγραφέα ἡ πολιτιστικὴ ἀξία ἀποτελεῖ ὁλότητα, εἰς τὴν ὄψην τῆς ὁποίας ἐνυφαίνονται αἱ ἀξίαι ὄχι ὡς τμήματα, ἀλλὰ ὡς μέλη. Εἶναι δὲ αὕτη ἀρχικὴ ἀξία πολιτιστικὴ, ἡ ἰδέα τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀξίας ἐννοουμένου, εἰς αὐτὴν δὲ ὁ ἀνθρώπος λαμβάνει ἀμεσον ἐπαφὴν μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐκφράσῃ ἀντικειμενικῶς ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς ἰδέας «ἀνθρώπος» ἀποτελεῖ τὴν πρώτην ἀρχὴν καὶ τὴν βάσιν τοῦ πολιτισμοῦ.

Διὰ τῆς ἐννοίας τῆς πολιτιστικῆς ἀξίας δικαιολογεῖται ὁ δρόμος τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως πρὸς τὸν πολιτισμὸν, ὁπίστη δὲ καὶ συγχρόνως πρωταρχικὴ ἀξία πολιτι- στικὴ εἶναι ἡ ἀξία τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως.

Ὅτι δὲ ὁ ἀνθρώπος ὡς ἀρχὴν τῆς πολιτιστικῆς ἀξίας θέτει τὴν πραγματοποίη- σιν τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπάρξεως ὡς ἀξίας, δίδει εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς πολιτιστικῆς ἀξίας ἀκόμη τρία περαιτέρω γνωρίσματα : τὸ τραγικόν, τὸ ἥρωικόν καὶ τὸ ὠραῖον.

Τὸ τραγικὸν προκύπτει ἐκ τῆς προσπαθείας τοῦ ἀνθρωπίνου γίνεσθαι, τὸ ὁποῖον δυσκόλως θεμελιώνεται θετικῶς, ζητεῖ κριτήρια διὰ τὴν ἀντικειμενικότητα τῆς ὑπάρ- ξεως του καὶ τὸ κύρος του καὶ ρίπτει πρὸς τὸν οὐρανὸν σχοινίον ἀγκιστρώσεως διὰ νὰ προσδεθῆ καὶ συγκρατηθῆ, ἐκβάλλον τελικῶς εἰς τὰ ἴδια ἑαυτοῦ ἀγνωστα βάθη, ἵνα μετὰ ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ περιπλάνησιν ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν εἰς ἑαυτό. Τὸ ἥρωικὸν προκύπτει ἐκ τῆς διηνεκοῦς προσπαθείας διὰ τὴν ἀνθρωπίνην τελειοποίησιν, διὰ τὸ ἀσταμάτητον γίνεσθαι, ἀσχέτως ἂν καταπίπτουν τὰ κριτήρια καὶ ἂν ὀφείλῃ νὰ ἀποκτήσῃ νέας ἐκάστοτε ἀξίας πρὸς ὕψωσιν ὑπὲρ τόπον καὶ χρόνον, πρᾶγμα εἰς ὃ καὶ συνίσταται ἡ πολιτιστικὴ ἐξέλιξις. Τὸ δὲ ὠραῖον πηγάζει ἐκ τοῦ κάλλους τῆς προσπαθείας διὰ τὴν ἀπόλυτον πολιτιστικὴν ἀξίαν, ὡς αὕτη κατὰ παράδοσιν διὰ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου ἔχει μεταδοθῆ.

Ἀνακεφαλαιωτικῶς λεκτέον ὅτι ἡ πολιτιστικὴ ἀξία εἶναι ἐννοια σχηματικὴ δη- μιουργουμένη ἐκ στοιχείων βιωματικῶν, ὅτι δύναται αὕτη νὰ προσδέχεται κάθε περιε- χόμενον τόπου καὶ χρόνου ὑψούμενον μέχρις αὐτῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ ἀποκτήσῃ μέτρον ἀξίας, ὅτι οὕτω αὕτη ἀποτελεῖ τὸν κεντρικὸν ἄξονα τῆς πολιτιστικῆς προσπαθείας τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι δικαιούται νὰ ἀξιολογῆ πολιτιστικῶς καὶ νὰ δικαιώσῃ κάθε τι ἀνυ- ψούμενον εἰς τὸ γενικὸν καὶ ἀπόλυτον πλαίσιον τοῦ πολιτισμοῦ, ὅτι παρὰ τὴν σχημα- τικὴν τῆς ὑπόστασιν δὲν χάνει τὴν ἀμεσότητα τοῦ βίου, τὴν καὶ προϋπόθεσιν πάσης πραγματοποίησεως πολιτιστικῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἡ πολιτιστικὴ ἀξία εἶναι ἀθάνατος.

Αὐτὸ εἶναι ἐν περιλήψει τὸ περιεχόμενον τῆς μελέτης τοῦ κ. Μποχλογύρου, λόγῳ

τῆς φύσεώς του καὶ τῆς ὄρωλογίας του βατὸν μόνον εἰς τὸν στενώτερον πῶς κύκλον τῶν περὶ τὰς θεωρητικὰς ζητήσεις ἀσχολουμένων, τοσοῦτῳ μᾶλλον ὄσω κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν περὶ ταῦτα τὰ θέματα ἀσχολουμένων ἐκτίθενται αἱ σκέψεις ἀνευ αἰσθητοποιήσεώς των διὰ συγκεκριμένων παραδειγμάτων. Ἡ μελέτη αὕτη ἀποτελεῖ ἀξιόπαινον προσπάθειαν ἀναλύσεως ἑνὸς σοβαροῦ θέματος φιλοσοφικῆς ὕφης καὶ ἀποτελεῖ τὴν καὶ ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς συμβολὴν εἰς τὴν γενικὴν τοῦ προβλήματος τοῦτου βιβλιογραφίαν, συμβολὴν καθισταμένην προσιτὴν καὶ εἰς τὸ ἔξω τῆς χώρας μας ἀναγνωστικὸν κοινὸν διὰ τῆς εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν διατυπώσεως τῆς μελέτης ταύτης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

Dr. Walter de Sousa Medeiros, *Ἱππῶναξ de Éfeso : I Fragmentos dos Iambos, Coimbra 1961, LXXXI+285 σελίδες.*

Ἡ ἐν προκειμένῳ μελέτη ἀποτελεῖ ἐναίσιμον διδακτορικὴν διατριβὴν τοῦ συγγραφέως ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Σχολὴν Γραμμάτων τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πορτογαλικῆς πόλεως Κοῖμβρας.

Εἰς τὸν πρόλογόν του ὁ συγγραφεὺς κρίνει ὅτι ὁ Ἱππῶναξ, ποιητὴς παράξενος, ῥεαλιστὴς, χυδαῖος καὶ εἴρων, ἐκπροσωπεῖ μοναδικὴν περίπτωσιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν φιλολογοίαν καὶ ἀποτελεῖ παράδειγμα τοῦ ἑλληνοασιατικοῦ συγκρητισμοῦ εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἦθη, ἀναφέρει δὲ τὰς δυσμενεῖς περὶ αὐτοῦ κρίσεις τοῦ Δημητρίου ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας καὶ τῶν νεωτέρων Alfred Groiset—χονδροειδῆς οἴστρος καὶ ἔλλειψις λεπτότητος—καὶ τοῦ Wilamowitz—στίχοι πληβειακοὶ καὶ ποιητὴς πληβειακὸς ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον.

Ἀναγνωρίζων ὅμως τὴν ἀνάγκην μιᾶς κριτικῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ποιήσεως τοῦ Ἱππῶνακτος, διὰ τὴν ὁποῖαν ἀπαραίτητος προϋπόθεσις εἶναι μίᾳ ἐνημερωμένῃ ἔκδοσιν αὐτῆς, ἐκθέτει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν μελετηθῇ ἀκριβῶς ἡ σύνθεσις τοῦ κειμένου, ἐλεγχθῇ ἡ αὐθεντικότης τῶν φερομένων ὡς Ἱππῶνακτείων νόθων ἢ ἀμφιβόλων στίχων καὶ ἐκκαθαρισθῇ ἡ ἀβεβαιότης τῆς χειρογράφου παραδόσεως, ἐρευνηθῶσι δὲ τὰ ὑπὸ τῶν παπύρων προσκομιζόμενα στοιχεῖα.

Ὁ συγγραφεὺς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερῶν προβλημάτων τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ κειμένου, τῆς ἐπαληθεύσεως αὐτοῦ καὶ τῆς διασαφήσεώς του ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς προγενεστέρων ἐργασίας τῶν Berg, Diehl—Beutler, Hiller—Crusius, Knox, τὰ παπυρικὰ ἀποσπάσματα τῆς Ὁξυρρύγχου καὶ συνεβουλεύθη τὰ στοιχεῖα τῆς ἐκδόσεως τοῦ R. Adrados καὶ ἄλλης πλουσιωτάτης βιβλιογραφίας ἐκτιθεμένης εἰς 31 σελίδας.

Εἰς τὴν ἐμπεριστατωμένην εἰσαγωγὴν του ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει ἀναλυτικώτερον τὰ προκύπτοντα διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἱππῶνακτος προβλήματα, ἤτοι πρῶτον ἐξετάζων τοὺς χωλιαμφογράφους τῆς ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ἐμμέσου παραδόσεως ἐπιχειρεῖ νὰ διαγνώσῃ τὸν χαρακτήρα τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐκδόσεως τῶν Ἱππῶνακτείων ἰάμβων. Ἐπειτα ἀναλύει τὰς πηγὰς τῆς προελεύσεως τοῦ κειμένου. Ἐκ τῶν 184 ἀποσπασμάτων μόνον τὰ 53 προέρχονται ἐκ τῆς ἀμέσου παραδόσεως, τὰ δὲ 131 τὰ ἀρانيζόμεθα ἐκ τῆς ἐμμέσου, δηλ. ἐκ διαφόρων λεξικογράφων, γραμματικῶν, σχολιαστῶν καὶ παντὸς εἶδους συγγραφέων, ὡς τοῦ Πλουτάρχου, Ἀθηναίου, Στράβωνος, Ἐρωτιανοῦ, Χοιροβοσκοῦ, Ἀρποκρατίωνος, Ἡρωδιανοῦ, Διογένους Λαερτίου, Πολυδεύκου, Εὐσταθίου, Τζέτζου, ἐκ διαφόρων Ἐτυμολογικῶν καὶ ἀρχαίων σχολίων. Περαιτέρω ἐλέγχων τὴν γνησιότητα τῶν ἀποσπασμάτων εὕρσκει ὅτι ἔχουν παρεισφύρσει πολλά ἀποσπάσματα νόθα καὶ καθορίζει ὡς ἀπαράδεκτα ἑννέα ἀποσπάσματα τῆς